

at Undersøgere i Reglen antages at ville opføre ved denne Lovs Gjennemførelse. Herefter maa altfaa Undervisningstiden bestemmes. Naar Lovudkastet nu stiller det frit, om man foretrækker Heltdags-Undervisning hver anden Dag eller Halvdags-Undervisning hver Dag, da kan Flertallet ikke være enigt i, at en saadan Frihed bør indrømmes, fordi det holder sig overbevist om, at Overandendags-Undervisningen er en af Forsagerne til, at der hidtil er udrettet saa lidt i de fleste af vore Landsbykoler. Det Barn, der kun kommer i Skole hver anden Dag, faar efter Udvalgets Mening, der bestyres ved mange Skolemænds Erfaring, aldrig Vane til Skolegang og vanskelig Skærighed til Skolen og dens Gjerning. Heller ikke tror Flertallet, at der i 6 Timer hver anden Dag udrettes saameget som i 3 Timer hver Dag. Her til kommer, at det vilde være besynderligt at paabydes daglig Undervisning i Forskolen, for hvis maaske Børn Altsaa, slet Vel og ondt Veir ere betydeligere Hindringer end for de store, naar man tillod disse kun at søge Skole hver anden Dag. Flertallet mener saaledes, at daglig Skolegang ligesaa vel bør paabydes paa Landet som i Kjøbstæderne. Denne Forskrift kan imidlertid desværre kun gennemføres fuldt for yngste Klasse Børn, hvis Arbeidskraft ikke kan eller bør have megen Betydning for Forældrene, medens man er nødt til at indrømme Lempelser for ældste Klasse om Sommeren. Lovudkastet har nu forudsat, at Undervisningstiden forbliver uforandret, og Undervisningen fortsat, ogsaa for denne Klasse om Sommeren, men at Forældre og Børgere med Skolekommissionens Samtykke da kunne faae deres Børn i ældste Klasse fritagne for Skolegang. Nogle af Flertallets Medlemmer, der mene i denne Henseende at støtte sig til Befolkningens Ønske, samstemme med Lovforslaget heri. Andre mene derimod, at saa mange Forældre og Børgere paa Landet i Reglen ville ønske eller behøve at benytte deres ældre Børns Arbeidskraft om Sommeren, at kun et Mindretal, stundom et meget ringe, vil blive tilbage i Skolen, og at naar ældste Klasse — som Flertallet mener helst maa være treaarig — om Vinteren nogenlunde skal kunne følges ad, maa det, der er gjennemgaaet om Sommeren med de færre af Børnene, gjentages med de flere om Vinteren, hvilket let vil virke trætende og slappende paa Læreren og føre til, at den hele Sommerundervisning for ældste Klasse bliver saa løselig, at den gjør liden Nytte og mulig nogen Skade. Tilfødt er man dog enedes om at foreslaa, at Undervisningstiden for ældste Klasse om Sommeren indskrænkes til 3 Timer daglig i to af Ugens Dage.

Et Medlem (Sessen), der ligesom Udvalgets øvrige Medlemmer anser det nødvendigt, at der ikke mindre i Kommuneskolerne paa Landet end i

Kjøbstæderne paabydes daglig Skolegang, er overbevist om, at det netop er ældste Klasse, der mindst kan undvære daglig Undervisning, idet denne Klasse Børn staa nærmest ved Afslutningen af Skoleundervisningen, og denne for de ældre Børn i samme Undervisningstid vil bringe større Udbytte end for de yngre. At der ved Gjennemførelsen af en Bestemmelse herom vil opstaa en Strid imellem paa den ene Side Forældres Trang til at tage nogen Fortjeneste af Børnernes Arbeidskraft og Arbeidsgiveres Fordel og Befoemmelighed i at kunne have denne meget billige Arbeidskraft til Raadighed og paa den anden Side dels Børnernes Krav og selvstændige Ret til at erholde den Oplysning og Rundskab, som der tilbydes dem, dels Statens Pligt til at værne om denne Børnernes Ret, hvis Fyldestgørelse er en saa væsentlig Betingelse for en god Samfundsudvikling, erkendes tilfulde; men det synes ikke at kunne være tvivlsomt, at den sidstnævnte Side bør være den seirende, eller at hverken Forældre eller Arbeidsgivere have nogensomhelst Ret til at undbrage Børnene den Undervisning, der tilbydes, ved til egen Fordel at lægge Beslag paa deres Arbeidskræfter. Dette Medlem kan derfor ikke anse det forsvareligt i den Grad, som af Flertallet foreslaaet, at tilstaa Lempelser i Undervisningstiden for ældste Klasse, men foreslaar, at der dog mindst 5 Søgne dage ugentlig gives denne Klasse Undervisning i mindst 2 Timer daglig. Derved er taget alt styldigt Hensyn baade til det Nyttige for Barnet selv i at vænnes til legemligt Arbejde og i, fra den tidlige Alder, at blive bekendt med det daglige Livs Syssler og tillige til Forældres Trang til at kunne indvinde Noget ved Børnernes Arbejde, saavel som til at dette kan benyttes af Arbeidsgivere, og det kan ikke erkjendes, at der enten for Forældre eller Arbeidsgivere paa Landet er større Vanskelighed ved saaledes at taale en Indskrænkning i den frie Anvendelse af Børns Arbeidskræfter, end Tilfelbet er i Kjøbstæderne, hvor baade Undervisningstiden og Loven om Børns Arbejde i Fabrikkerne i høi Grad lægger Vaand paa en saadan Anvendelse, men hvor man allerede nu er bleven vant til at indrette sig derefter, og hvor det mere og mere erkjendes af Alle, at en saadan Indskrænkning er til Velsignelse ei blot for Børnene, men og for Forældrene og Samfundet.

I Lovforslagets § 5 er det bestemt, at det højeste Antal Børn, der samtidig undervises, maa være omtrent 30 i Forskolen og 30 i en af Kommuneskolens Klasser. Flertallet maa vel være enigt i det Ønske, at Børnetallet saavel i en Forskole som i en Klasse altid kunde holdes ved det angivne Tal; men det mener, at Springet fra Bestemmelsen i Lov 8de Marts 1856 § 1 — der tilføder et Antal af 100 Børn — er for stort, og at det ikke gaar an, samtidig med at Udgiften til